

**AGENCIJA ZA ZAŠTITU
TRŽIŠNOG NATJECANJA**

NAPUTAK

**U SVEZI S POSTUPKOM OCJENE DOPUŠTENOSTI
KONCENTRACIJA PODUZETNIKA NA TRŽIŠTU
ELEKTRONIČKIH MEDIJA**

Klasa: 011-02/2005-01/2

ožujak 2005.

1. UVOD

Donošenjem novog *Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja*,¹ *Uredbe o načinu prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija poduzetnika*,² kao i drugih podzakonskih akata, prije svega *Uredbe o načinu utvrđivanja mjerodavnog tržišta*,³ stvoren je konzistentni sustav propisa koji omogućuju transparentno i dosljedno provođenje postupka kontrole koncentracija.

Time su se stekli i uvjeti da Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: AZTN) pripremi *Naputak u svezi s postupkom ocjene dopuštenosti koncentracija poduzetnika* (u daljnjem tekstu: *Opći naputak za koncentracije*)⁴.

Općim naputkom za koncentracije je obuhvaćen cjelokupni tijek postupka kontrole koncentracija, počevši od popunjavanja prijave namjere provedbe koncentracije, načina na koji AZTN postupa s prijavom i načina na koji primjenjuje kriterije za ocjenu dopuštenosti koncentracije, pa sve do donošenja odluke.

1. 2. RAZLOZI ZA DONOŠENJE DOPUNSKOG NAPUTKA ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE

Međutim, postupak ocjene dopuštenosti koncentracija poduzetnika na pojedinim tržištima imaju svoje specifičnosti. Te specifičnosti proizlaze iz posebnih (sektorskih) propisa koji uređuju materiju tržišnog natjecanja na tim tržištima. U takva posebna tržišta svakako pripadaju tržišta elektroničkih medija.

Tržišta elektroničkih medija uređena su *Zakonom o medijima*⁵ i *Zakonom o elektroničkim medijima*⁶. Navedeni propisi sadržajno su povezani i čine jedinstveni korpus hrvatskih propisa o medijima. Ti propisi posebno uređuju i pojedina pitanja zaštite tržišnog natjecanja, a napose materiju ocjene dopuštenosti koncentracija na tržištima elektroničkih medija.⁷

S obzirom na posebne odredbe hrvatskih propisa o medijima koji na poseban način uređuju način prijave i postupak ocjene koncentracija, bilo je potrebno da AZTN Opći naputak za koncentracije dopuni i proširi *Dopunskim naputkom u svezi s postupkom ocjene dopuštenosti koncentracija poduzetnika na tržištima elektroničkih medija* (u daljnjem tekstu: *Dopunski*

¹ *Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja* («Narodne novine», broj 122/2003).

² *Uredba o načinu prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija poduzetnika* («Narodne novine», broj 51/2004).

³ *Uredba o načinu utvrđivanja mjerodavnog tržišta* («Narodne novine», broj 51/2004).

⁴ *Naputak u svezi s postupkom ocjene dopuštenosti koncentracija poduzetnika* je objavljeno na službenim web-stranicama AZTN: http://www.crocompet.hr/pdfnovo/uredbe_vlade/7.4..pdf.

⁵ *Zakon o medijima* («Narodne novine», broj 59/2004).

⁶ *Zakon o elektroničkim medijima* («Narodne novine», broj 122/2003).

⁷ Tako je člankom 1. stavkom 1. Zakona o medijima (v. fusnota 5.) između ostaloga propisano da se tim propisom uređuje način zaštite tržišnog natjecanja (isp. ibid. članak 35.).

naputak).⁸

1. 3. NAČIN KORIŠTENJA DOPUNSKOG NAPUTKA

Dopunski naputak sadrži posebne upute i objašnjenja za način podnošenja prijave i ocjenu koncentracija poduzetnika na tržištima elektroničkih medija. On je u tom smislu samo *dopuna* Općem naputku za koncentracije. To znači da će se i na način podnošenja prijave i postupak ocjene koncentracija na sva pitanja koja nisu posebno obrađena u Dopunskom naputku na odgovarajući način primjenjivati Opći naputak o koncentracijama.

1. 4. OGRANIČENJA U PRIMJENI DOPUNSKOG NAPUTKA

Stoga pri korištenju Dopunskog naputka valja imati da su uz njegov značaj, tumačenje i primjenu vezana ista *ograničenja* koja su vezana uz Opći naputak za koncentracije.⁹

Dopunski je naputak samo *pomoćno sredstvo* koje poduzetnicima treba olakšati postupak podnošenja prijave namjere provedbe koncentracije poduzetnika, ubrzati postupak ispitivanja potpunosti prijave, te pojednostavniti postupak ocjene koncentracija u AZTN.

Dakle, naputak nema značaj zakona ili podzakonskog akta. On je samo svojevrsni vodič ili uputa namijenjena poduzetnicima. Stoga naputak ne obvezuje AZTN da u svakom slučaju postupi u potpunosti na način koji je u njemu opisan. U tom smislu valja očekivati da će se s vremenom tekst Dopunskog naputka kroz praksu mijenjati i dopunjavati.

2. ODREDBE POSEBNIH PROPISA O KONCENTRACIJAMA PODUZETNIKA NA TRŽIŠTIMA ELEKTRONIČKIH MEDIJA

Specifične odredbe o postupku ocjene dopuštenosti koncentracija poduzetnika na tržištima elektroničkih medija sadržane su u člancima 35. do 37. Zakona o medijima (u daljnjem tekstu: ZoM) i člancima 46. do 55. Zakona o elektroničkim medijima (u daljnjem tekstu: ZoEM).

Člankom 35. ZoM propisano je da se na nakladnike, pravne osobe koje obavljaju poslove distribucije medija, kao i na druge pravne osobe koje obavljaju poslove u vezi s javnim informiranjem primjenjuju propisi o zaštiti tržišnog natjecanja. Sadržajno istu odredbu sadrži i članak 54. ZoEM.

Člankom 36. stavkom 1. ZoM utvrđena je obveza nakladnika medija (dakle, i nakladnika elektroničkih medija)¹⁰ da AZTN podnesu prijavu namjere provedbe koncentracije. Prijava se podnosi u obliku i na način utvrđen propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

⁸ *Dopunski naputak za u svezi s postupkom ocjene dopuštenosti koncentracija poduzetnika na tržištima elektroničkih medija* bit će objavljen na službenim web-stranicama AZTN: <http://www.crocompet.hr>.

⁹ Isp. *Naputak u svezi s postupkom ocjene dopuštenosti koncentracija poduzetnika* (http://www.crocompet.hr/pdfnovo/uredbe_vlade/7.4..pdf., Uvod, str. 7, alineja 3).

¹⁰ Definiciju pojmova elektroničkih medija i nakladnika elektroničkih medija daje članak 2. stavak 1. Zakona o elektroničkim medijima (isp. fusnota 6.). Tako se *elektroničkim medijima* smatraju televizijski

Člankom 47. ZoEM utvrđena je definicija nedopuštenih koncentracija poduzetnika na tržištima elektroničkih medija.¹¹ Oblici u kojima se nedopuštene koncentracije mogu pojaviti opisani su u članku 46. ZoEM,¹² u vezi s člankom 45. ZoEM.¹³

Spomenute specifične odredbi posebnih propisa kojima se uređuje postupak prijave i ocjene koncentracija poduzetnika na tržištima elektroničkih medija uvjetovale su i potrebu da AZTN izda ovaj Naputak kojim se *način podnošenja prijave* namjere koncentracija na spomenutim tržištima, njen *sadržaj* i *privici* prilagođuju tim specifičnostima.

i radijski programi, te elektroničke publikacije. Slijedom toga, *nakladnik elektroničkog medija* je svaki koncesionar radija i televizije, Hrvatska radiotelevizija, te [svaka] fizička ili pravna osoba koja proizvodi i/ili objavljuje elektroničke publikacije.

¹¹ Prema članku 47. ZoEM smatra se da nedopuštena koncentracija poduzetnika na tržištima elektroničkih medija iz članka 46. ZoEM postoji u slučajevima kada fizička ili pravna osoba koja je osnivač nakladnika koji obavlja djelatnost radija i/ili televizije, odnosno kada je osnivač ili osobe koje su s osnivačem povezane (na način opisan u članku 45. ZoEM), ima udjel u kapitalu drugog nakladnika koji obavlja djelatnost radija i/ili televizije, novinskog nakladnika dnevnog tiska ili novinske agencije koji prelazi tim zakonom utvrđenu visinu.

¹² Članak 46. ZoEM definira pojam nedopuštene koncentracije na tržištima elektroničkih medija. Tako će se nedopuštenom koncentracijom smatrati ako:

- nakladnik elektroničkog medija koji ima koncesiju na državnoj razini i ima udio u kapitalu drugog nakladnika koji ima istu takvu koncesiju ili koncesiju na regionalnoj, županijskoj, gradskoj ili općinskoj razini, s više od 25%, i obrnuto,
- nakladnik elektroničkog medija koji ima koncesiju na državnoj razini i ima udio u kapitalu nakladnika koji izdaje dnevne novine koje se tiskaju u više od 3.000 primjeraka, s udjelom većim od 10%, i obrnuto,
- nakladnik elektroničkog medija koji ima koncesiju na državnoj razini i ima udio u kapitalu pravne osobe koja obavlja djelatnost novinske agencije, s udjelom većim od 10%, i obrnuto,
- nakladnik elektroničkog medija koji ima koncesiju na državnoj razini i istovremeno izdaje dnevne novine koje se tiskaju u nakladi većoj od 3.000 primjeraka,
- nakladnik koji ima koncesiju lokalne ili regionalne razine pokrivanja i ima udio u kapitalu drugoga takvog nakladnika regionalne ili lokalne razine pokrivanja na istom području s više od 30%,
- nakladnik koji ima koncesiju regionalne ili lokalne razine pokrivanja i istovremeno, u istom ili susjednom području, izdaje dnevne novine lokalnog značenja.

¹³ Člankom 45. ZoEM utvrđen je pojam *povezane osobe*. Tako se povezanim osobama smatraju:

- osobe koje su povezane upravljanjem, kapitalom ili na drugi način koji im omogućuje da zajednički oblikuju poslovnu politiku, posluju usklađeno s namjerom postizanja zajedničkih ciljeva, odnosno tako da jedna osoba ima mogućnost usmjeravati drugu ili na bitni način utjecati na nju u odlučivanju o financiranju i poslovanju, odnosno odlučivanju o programskoj osnovi medija;
- osobe povezane krvnim srodstvom kao članovi uže obitelji (roditelji, djeca, braća i sestre, posvojitelji i posvojenici), brakom ili izvanbračnom zajednicom, po tazbini kao članovi uže obitelji bračnog druga, kao imatelji ukupnog poslovnog udjela, dionica odnosno drugih prava na temelju kojih sudjeluju u upravljanju druge osobe najmanje s 25 % glasačkih prava, na način da kod obje osobe, ista osoba ima ukupni poslovni udjel, dionice odnosno druga prava na temelju kojih sudjeluje u upravljanju svake od njih s najmanje 25% glasačkih prava, marketinškim ili drugim ugovorom, kada kroz tromjesečno ili duže razdoblje u jednoj godini ostvaruju više od 30% prihoda od oglašavanja, kao povezana društva u smislu Zakona o trgovačkim društvima, na način da su članovi uprave ili nadzornoga odbora u društvu u kojem obavljaju ovu dužnost i osobe koje se smatraju povezanim s čelnicima uprave ili nadzornoga odbora toga društva na način utvrđen u ovom stavku.

3. OBVEZE NAKLADNIKA ELEKTRONIČKIH MEDIJA U SLUČAJEVIMA PROMJENE «VLASNIČKE» STRUKTURE

Specifičnost posebnih propisa kojima se uređuje zaštita tržišnog natjecanja na tržištima elektroničkih medija odnose se prvenstveno na obvezu nakladnika da AZTN prijavi svaku promjenu «vlasničke»¹⁴ strukture nakladnika elektroničkog medija. Takva promjena može rezultirati obvezom podnošenja formalne prijave namjere provedbe koncentracije. Pritom obveza prijave namjere provedbe koncentracije poduzetnika na tržištu elektroničkih medija nastaje neovisno o visini ukupnog prihoda koji su u prethodnoj financijskoj godini ostvarili sudionici koncentracije.

3. 1. OBVEZA PRIJAVE PROMJENE «VLASNIČKE» STRUKTURE

Iz izričaja članka 49. stavka 1. ZoEM proizlazi da nakladnik elektroničkog medija mora AZTN (i Vijeću za elektroničke medije) prijaviti *svaku* promjenu «vlasničke» strukture nakladnika elektroničkih medija.

Stavak 2. istoga članka ZoEM utvrđuje obvezu AZTN da ocjeni je li prijavljena promjena «vlasničke» strukture nakladnika rezultirala nedopuštenom koncentracijom u smislu članka 46. i članka 47., u vezi s člankom 45. ZoEM.

Dakle, AZTN treba ocijeniti je li promjenom «vlasničke» strukture neka od fizičkih ili pravnih osoba koje imaju udjele u konkretnom nakladniku elektroničkih medija, izravno ili putem povezane osobe iz članka 45. ZoEM, stekla «vlasnički» udjel u visini koji se smatra nedopuštenom koncentracijom u smislu članka 46. ZoEM, odnosno je li došlo do dijagonalne koncentracije poduzetnika u smislu članka 47. ZoEM.

3. 1. 1. *Prijava promjene «vlasničke» strukture nakladnika elektroničkog medija*

Nakladnik elektroničkog medija mora AZTN obavijestiti o svakoj promjeni «vlasničke» strukture. To će učiniti u obliku posebne *Prijave promjene vlasničke strukture* (u daljnjem tekstu: *Prijava promjene*). Riječ je o podnesku u kojem nakladnik elektroničkog medija:

- detaljno opisuje transakciju koja je dovela do promjene «vlasničke» strukture,
- navodi pravni temelj transakcije (npr. ugovor o prenosu i prodaji udjela i sl.),
- navodi pravni oblik transakcije (npr. stjecanje udjela ili dionica i sl.).
- opisuje «vlasničku» strukturu nakladnika i visinu udjela svih imatelja udjela.
 - prije promjene «vlasničke» strukture,
 - poslije promjene «vlasničke» strukture.

S obzirom da ZoEM propisuje određene posebne uvjete koji moraju biti ispunjeni da bi se koncentracija poduzetnika na tom tržištu smatrala dopuštenom, potrebno je uz Prijavu promjene dostaviti posebne dokaze, odnosno isprave. Riječ je o ispravama iz kojih će biti vidljivo da promjena «vlasničke» strukture nakladnika nije rezultirala nastankom nedopuštene koncentracije iz članka 46. odnosno članka 47. ZoEM. U tom smislu je

¹⁴ U tekstu ovoga naputka koristi se pojam «vlasničke» strukture isključivo iz razloga što se taj pojam koriste i posebni (sektorski) propisi koji uređuju materiju zaštite tržišnog natjecanja u elektroničkim medijima (napose ZoEM). Naime, pojam vlasništva (i iz njega izvedeni pojmovi, kao što su vlasnik, vlasnički i sl.) nisu pojmovi prava tržišnog natjecanja, već građanskoga prava. U pravu tržišnog natjecanja koriste se pojmovi kao što su imatelj udjela u poduzetniku, struktura udjela i sl.

potrebno da nakladnik elektroničkog medija u kojem je došlo do promjene «vlasničke» strukture, uz Prijavu promjene AZTN dostavi *kod javnog bilježnika ovjerene izjave svih imatelja udjela u elektroničkom mediju*, da promjenom «vlasničke» strukture nije nastupila bilo koja od činjenica iz članka 46. i/ili članka 47. u vezi s člankom 45. ZoEM, koje ukazuju da je riječ o nedopuštenoj koncentraciji poduzetnika u smislu odredaba ZoEM.

3. 1. 2. Postupanje AZTN s Prijavom promjene

AZTN će ispitati dostavljenu Prijavu promjene i izjavu o nastupanju činjenica koje koncentraciju čine nedopuštenom.

Ako AZTN, na temelju dostavljene Prijave promjene i izjave ovjerene kod javnog bilježnika, ocijeni da promjenom u «vlasničkoj» strukturi nakladnika nisu nastupile činjenice koje bi ukazivale da je promjena rezultirala nedopuštenom koncentracijom, o tome će *pisanom obaviješću* izvijestiti nakladnika.

3. 2. OBVEZA PODNOŠENJA PRIJAVE KONCENTRACIJE PODUZETNIKA

3. 2. 1. Prijava namjere provedbe koncentracije poduzetnika zbog promjene «vlasničke» strukture nakladnika elektroničkog medija

Ako je značaj promjene «vlasničke» strukture nakladnika elektroničkog medija takav da su tom promjenom nastupile činjenice 46. i/ili članka 47. u vezi s člankom 45. ZoEM, koje ukazuju da je riječ o nedopuštenoj koncentraciji na tržištu elektroničkih medija, nakladnik neće AZTN dostavljati Prijavu promjene, već *prijavu koncentracije poduzetnika*.

Prijava koncentracije poduzetnika mora biti popunjena u skladu s odredbama ZZTN i Uredbe o načinu prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija poduzetnika (uz odgovarajuće korištenje uputa iz Napatka u svezi s postupkom ocjene dopuštenosti koncentracija poduzetnika i ovoga napatka).

Člankom 36. stavkom 2. ZoM utvrđeno je da obveza podnošenja prijave namjere provedbe koncentracije poduzetnika na tržištu (elektroničkih) medija nastaje *neovisno* o tome jesu li u konkretnom slučaju ispunjeni uvjeti iz članka 22. stavak 4. ZZTN (tzv. *thresholds*).¹⁵

Dakle, nakladnici elektroničkih medija moraju namjeru provedbe koncentracije prijaviti AZTN bez obzira na visinu ukupno ostvarenog prihoda u financijskoj godini koja prethodi godini u kojoj se koncentracija namjerava provesti.¹⁶

¹⁵ Člankom 22. stavkom 4. ZZTN propisano je da su poduzetnici obvezni prijaviti koncentraciju AZTN, ako su istodobno (kumulativno) ispunjeni slijedeći uvjeti:

- da ukupan prihod svih poduzetnika sudionika koncentracije, ostvaren prodajom robe i/ili usluga na svjetskom tržištu, iznosi najmanje jednu milijardu kuna, u financijskoj godini koja je prethodila koncentraciji, i

- da ukupan prihod svakog od najmanje dva sudionika koncentracije, ostvaren prodajom robe i/ili usluga u Republici Hrvatskoj, iznosi najmanje 100.000.000,00 kuna, u financijskog godini koja je prethodila koncentraciji.

¹⁶ Naputak u svezi s postupkom ocjene dopuštenosti koncentracija poduzetnika, 6.2.2., str. 23. (v. fusnota 4.).

3. 2. 2. Postupanje AZTN s Prijavom promjene

AZTN će s prijavom postupati na način propisan ZZTN-om i Uredbom o načinu prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija poduzetnika (ispitivanje potpunosti prijave, izdavanje potvrde o potpunosti prijave i sl.).

Također, Agencija će na službenim web stranicama (www.crocompet.hr), sukladno članku 37. točkama 8. i 9. ZZTN i članku 94. Zakona o općem upravnom postupku¹⁷, objaviti Javni poziv poduzetnicima za dostavljanjem primjedaba i mišljenja, kojim Agencija poziva sve poduzetnike koji djeluju na mjerodavnom tržištu i na drugim tržištima na koje bi provedba koncentracije mogla imati učinka, da dostave svoje primjedbe, stavove i mišljenja o mogućim konkretnim značajnim učincima koncentracije poduzetnika, kao i na moguće značajne učinke koje bi provedba te koncentracije mogla imati na tržišno natjecanja na mjerodavnom tržištu i tržištu u cjelini.

Pri ocjeni dopuštenosti koncentracije AZTN će primjenjivati kriterije utvrđene propisima o medijima i općim propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

3. 2. 3. Rješenje AZTN o nedopuštenosti koncentracije

Ako AZTN utvrdi da je značaj promjene «vlasničke» struktura elektroničkog medija takav da su tom promjenom nastupile činjenice iz članka 46. i/ili članka 47. u vezi s člankom 45. ZoEM, koje ukazuju da je riječ o nedopuštenoj koncentraciji na tržištu elektroničkih medija, to će tijelo *rješenjem* naložiti nakladniku da svoju «vlasničku» strukturu uskladi na način koji nije u suprotnosti s odredbama ZoEM, određujući *rok za izvršenje* rješenja.

3. 2. 4. Izvršenje rješenja AZTN – uloga Vijeća za elektroničke medije

Člankom 49. stavkom 2. ZoEM utvrđena je obveza AZTN da o donošenju rješenja o nedopuštenosti koncentracije poduzetnika na tržištu elektroničkih medija *obavijesti Vijeće za elektroničke medije*. Stoga će AZTN će Vijeću za elektroničke medije dostaviti spomenuto rješenje.

Ako nakladnik elektroničkog medija u rješenju utvrđenom roku ne postupi po rješenju AZTN, to će tijelo o tome obavijestiti Vijeće za elektroničke medije. Vijeće za elektroničke medije u tom će slučaju donijeti *odluku o oduzimanju koncesije* u skladu s odredbama ZoEM. Vijeće će o oduzimanju koncesije obavijestiti AZTN.

Predsjednica Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

Olgica Spevec

Klasa: 011-02/2005-01/02
Urbroj: 580-02-05-02-1
Zagreb, 3. ožujka 2005.

¹⁷ Zakon o općem upravnom postupku («Narodne novine»; broj 53/91 i 103/96).